

Nieuwsbrief Bonaventura

februari/maart 2018

Voor reacties: info@SintBonaventura.nl

Beste collega,

Bij deze de eerste nieuwsbrief van 2018, het jaar waarin onze vereniging zijn 100 jarige bestaan viert. Het jaar ook waarin we een groot jubileumcongres gaan organiseren waar we natuurlijk zullen terugkijken op de afgelopen 25 jaar maar waar we vooral vooruit willen kijken en, zoals het een levende levensbeschouwelijke vereniging betaamt, onszelf zullen gaan bevragen over wat deze tijd van ons vraagt, wat, ons reenschap gevend van de rijkdom van onze katholieke, joodse en christelijke traditie, de bijdrage van Sint Bonaventura kan zijn in het denken over onderwijs en opvoeding anno nu.

Bona digitaal

Een van de resultaten van 100 jaar Sint Bonaventura is dat er de nodige publicaties zijn uitgebracht met inzichten en ideeën, vragen en analyses die nog steeds van belang zijn maar niet meer beschikbaar zijn in gedrukte vorm. Dankzij internet kunnen ze echter makkelijk toegankelijk worden gemaakt. Dat gaan we dan ook doen. Om onze geschiedenis zichtbaar te maken en om stil te staan bij inzichten en ervaringen uit het verleden die mogelijk nog steeds hun relevantie niet hebben verloren.

Aanwezigheid op het internet biedt ook mogelijkheden om met leden en andere belangstellenden inzichten uit te wisselen en het gesprek aan te gaan. Ook daarom hebben we een eigen website in het leven geroepen. En het is ook een medium waarin we, naast onze nieuwsbrieven, de nieuwsbrieven van de sectoren en de rayons, de AOb agenda en het Onderwijsblad, onze activiteiten kunnen promoten.

En, last but not least, hopen we door aanwezig te zijn op het web meer leden en geïnteresseerden actief bij onze activiteiten kunnen betrekken.

De eerste voorzichtige pogingen zijn nu te zien op <http://www.SintBonaventura.nl>.

Anno nu

Veel discussies over het onderwijs vinden plaats onder het gesternte van de toekomst. [Onderwijs 2032](#) en het VO-raad initiatief [Leerling 2020](#) (dat zelfs in het najaar [een lerarencongres](#) op haar programma heeft staan) zijn daar goede voorbeelden van. Projecten met de ambitie leerlingen zo goed mogelijk voor te bereiden op hun toekomst. Onder invloed van kritische notities dat we de toekomst niet kunnen kennen en dat we zo de toekomst veel te veel invullen terwijl die van en aan de toekomstige generaties is, noemt O2032 zichzelf tegenwoordig [curriculum.nu](#). Maar met als ondertitel '[vandaag werken aan het onderwijs van morgen](#)' lijkt er overigens niet veel veranderd in oriëntatie en ambitie. En ondanks de het motto 'de leraar aan zet' is de regie van dit curriculumontwikkelproces, de conclusies van de commissie Dijsselbloem lijken weer vergeten te zijn, centraal geregeld. Overigens het onderscheid dat die commissie maakte tussen het wat (des overheids) en het hoe (des schools) is, zonder verdere kritische reflectie, een eigen bestaan gaan leiden in politiek en onderwijsveld. Mede daardoor is, op verzoek van de Tweede Kamer, die meende zo recht te moeten doen aan onze onderwijsvrijheid, er bij curriculum.nu geen ontwikkelteam opgezet voor persoonsvorming. Maar vreemd genoeg staat burgerschapsvorming dan weer wel op haar agenda. Over de 2-slachtige en te weinig doordachte manier waarop dat gebeurt maakt Biesta in zijn artikel "[een curriculum is nog geen visie](#)" de nodige opmerkingen.

Visie is een typisch, maar natuurlijk niet exclusief, Bona-dingetje. En als het over centraal aansturen gaat zijn wij als 100 jarige katholieke vereniging misschien wel dé ervaringsdeskundige binnen het huidige onderwijsveld. En

die ervaring is ongetwijfeld een van de verklaringen voor onze, bij wijze van spreken, allergische reactie als we menen dat de professionele autonomie van de leraar in het gedrang dreigt te komen.

Nadenken over de toekomst en de mogelijkheid tot werkelijke verandering kennen beide een lange traditie binnen de ontwikkeling van christelijke mens- en wereldbeelden. Misschien dat we daarom minder snel onder de indruk komen van alle manieren waarop verandering als essentie van de huidige tijd wordt gepostuleerd. Zo'n 100 jaar na Darwin is in de ogen van velen verandering een natuurlijke intrinsieke eigenschap van samenleving en cultuur geworden. Dit lijkt wel een nieuwe vorm van (seculiere) orthodoxie die neigt naar fundamentalisme, en die vraagt om orthopraxis.

Daarom pleiten we ervoor om de praktijk op de scholen, in al haar diversiteit, om onze eigen concrete ervaringen als onderwijsgeveden, centraal te stellen in de gesprekken die op de eerste plaats op de scholen moeten plaatsvinden. Alleen in zo'n context kan iedere leraar als professional tot zijn recht komen; alleen zo kan het onderwijs, op een zinvolle manier, dus op allerlei verschillende manieren verder tot ontwikkeling komen.

Een terugblik

Terwijl we dit schrijven is een gedeelte van Nederland meer of minder in de ban van [De Maand van de Spiritualiteit](#). Het thema is in 2018 'Opnieuw beginnen'. Een mooi onderwerp voor bijvoorbeeld lessen Nederlands, kunst of filosofie. Louis Couperus zei ooit "In het leven en in de kunst moet men elke dag opnieuw beginnen". Het bestuur is eigenlijk benieuwd of er collega's tijd en ruimte hebben genomen om hieraan aandacht te besteden. Laat het ons weten. Mogelijkheden genoeg zou je zo denken. (<mailto:info@SintBonaventura.nl>)

De maand sluit aan bij de groeiende behoefte aan inspiratie en zingeving in de samenleving en heeft als doelstelling om toegankelijk te zijn voor iedereen met interesse in spiritualiteit in de breedste zin van het woord. Reden genoeg om voor Bonaventura om in de toekomst ook al in de aanloop aandacht aan deze maand te besteden. Als u in deze nieuwsbrief zaken leest waarvan u denkt daar zou ik graag aan mee willen werken, laat het weten, hulp kunnen we gebruiken. En als u voor u zelf eens na wil denken over mogelijkheden om hier iets aan te doen: NMB Bibliotheek faciliteert leerkrachten die aan willen sluiten bij activiteiten als deze maand of bv de Boekenweek; o.a. d.m.v. haar [thema aanbiedingen](#).

Nu deze nieuwsbrief verzendklaar gemaakt wordt zijn o.a. de gebedsweek voor de eenheid van de Christenen, de dag van het Jodendom, het Umbuntu-festival (ja inspiratie en zingeving is tegenwoordig ook een festival dingetje geworden), de Poëzie-week, het onderwijs symposium van D'66 (waar we als katholieke toch welkom waren), Carnaval en de Week van de Liefde weer voorbij. Allemaal momenten waarin groepen in de samenleving op hun eigen wijze stil staan bij inspiratie en zingeving. Zo lijkt zich een nieuw soort "heiligenkalender" te ontwikkelen. Zonder als leraar en als lerarenvereniging nu onze agenda door al dit soort initiatieven te laten bepalen moeten we wel wat met de vraag hoe Bona zich tot deze maatschappelijke tendens waarin verbondenheid, solidariteit, spiritualiteit en transcendentie nieuwe, niet kerkelijke, seculiere wijze allerlei eigentijdse vormen aanneemt, dient te verhouden.

De afgelopen tijd hebben we een (nieuw) begin gemaakt om als AOb afdeling ook in de rayons van de bond aanwezig te zijn, kennis te maken en te kijken wat we daar kunnen betekenen. Zo waren we in Meerssen (L) op een studiedag van 3 VO-scholen en gaan we in het Utrechtse deel te nemen aan activiteiten die een school organiseert in het kader van de vasten. In Brabant staat in maart ook nog de deelname aan een bezinningsbijeenkomst van PA-studenten in een klooster in onze agenda.

Op landelijk niveau zijn we betrokken bij een nieuw initiatief dat onder de werktitel 'het risico van de opvoeding' een congres gaat organiseren waarin de vraag naar de rol van het spirituele in de opvoeding centraal staat. Vanuit een andere invalshoek was de (on-)zin van het debat over de identiteitsvorming onderwerp op een studiedag van de vereniging van filosofiedocenten [VfVO](#) waar we aanwezig waren. Behalve de Denker des Vaderlands 2017 sprak ook de filosofe Daan Roovers, auteur van de recente publicatie '[Mensen maken. Nieuw licht op opvoeden](#)'. Zij stond stil bij [Rousseau](#). Beide stelden kritische vragen bij de manier waarop (de samenleving en als afspiegeling daarvan) het onderwijs zich de afgelopen decennia ontwikkeld heeft. Excellentie, talent, leerling gericht, begrippen die tegenwoordig in het onderwijs als vanzelfsprekend gebruikt worden, werden tegen het licht gehouden.

Verder heeft het opstellen van een jaarverslag over 2017, waarin we tevens de geplande en mogelijk gewenste activiteiten voor 2018 en 2019 schetsen, de eerste 2 maanden van dit jaar de nodige tijd in beslag genomen. De nieuwste versie vindt u op de nieuwe Bonaventura-site. Voor commentaar houden we ons aanbevolen.

Agenda

Op 8 maart geeft oud Bonaventura bestuurslid Fleur Buysen de workshop beroepsbezinning en beroepsbezieling op [de jaarlijkse studiedag van de VDLG](#) die op 8 maart plaats vindt in Utrecht.

Op 17 maart is er in Bilthoven een [inspiratiedag over bronnen van de Islam](#).

Verder is er van 19 t/m 25 maart de door Verus ontwikkelde "[Week van de Hoop](#)". Op 20 maart is er in Almere een [inspiratiesessie](#) voor deze week. En op 31 mei organiseert deze profielorganisatie van besturen en schoolleiders in het katholiek en christelijk onderwijs haar jaarlijkse [Verusdag](#) in Bussum.

En van 1 t/m 31 april is er weer de jaarlijkse [maand van de filosofie](#) waarin in het hele land ook activiteiten voor leerlingen georganiseerd worden. En voor onderwijzers & opvoeders is misschien [Thinking Planet](#) wel een van de hoogtepunten. Een filosofiefestival waar we kennis kunnen maken met vele niet westerse-denkttradities van over de hele wereld.

Op 5 april is er in Amersfoort de [Kardinaal Willebrandslezing 2018](#), georganiseerd door de Katholieke Raad van het Jodendom en zal gehouden worden door prof. dr. Emile Schrijver, algemeen directeur van het Joods Historisch Museum en bijzonder hoogleraar voor de geschiedenis van het Joodse boek aan de Universiteit van Amsterdam. De titel is: 'Identiteit en tradities onder druk. Wat kunnen wij van Joden leren?'

Binnenkort zullen we op ons eigen websiteje een agendapagina toevoegen waarop we inspirerende bijeenkomsten, georganiseerd door Bona, i.s.m. Bona of door anderen, zullen aankondigen. Meer hierover in onze volgende nieuwsbrief.

Uw school / uw leerlingen genomineerd?

In 2018 zal het bestuur van de Konferentie Nederlandse Religieuzen, het samenwerkingsverband van de ongeveer 125-150 orden en congregaties in Nederland, opnieuw een Religieuzenprijs uitreiken. Dit keer is besloten aan te sluiten bij het Jaarthema 2018: [Jongeren, hun geloof en hun roeping](#).

In een videoboodschap van april 2017 sprak Paus Franciscus jongeren toe:

“Jullie, de jongeren, zijn de toekomst. Ik vraag jullie te bouwen aan de toekomst, te werken aan een betere wereld. Het is een uitdaging. Ja, het is een uitdaging. Nemen jullie deze aan?”

De KNR wil jongeren bemoedigen die deze uitdaging inderdaad hebben aangenomen. Die het als hun roeping zien om, vanuit een religieuze bewogenheid en inspiratie, te werken aan een betere wereld en zich in willen zetten voor gerechtigheid, mensen in de marge of zorg voor de schepping.

Veel religieuzen hebben immers ooit zelf gehoor gegeven aan een roepstem en een ideaal zich in te zetten voor anderen. Zij herkennen en waarderen jonge mensen die, ook zonder te kiezen voor het kloosterleven, zich op hun eigen manier willen inzetten voor een rechtvaardige wereld en betere toekomst. Daarbij zijn initiatieven die jongeren helpen en middelen geven om deze roeping en idealen te ontdekken ondersteuning waard.

Daarom zal de Religieuzenprijs 2018, een kunstwerk en een bedrag van € 5.000,-, worden toegekend aan een project of initiatief voor en/of door jongeren waarbij jongeren (tot 35 jaar) deze bewogenheid kunnen ontdekken en/of vorm geven.

Oproep voor nominaties

Indien u initiatieven, projecten of personen kent die volgens u in aanmerking komen voor deze prijs, kunt u deze nomineren door middel van het aanmeldformulier.

[Aanmelden kan tot 1 april 2018](#). Daarna zal de jury zich buigen over al nominaties en mede aan de hand van de criteria en richtlijnen, een zogenaamde shortlist van genomineerden opstellen. Op basis van deze shortlist bepalen de Hogere Oversten van de religieuze instituten uiteindelijk wie de winnaar van de Religieuzenprijs 2018 wordt.

De bekendmaking en uitreiking van de prijs vindt plaats op 8 november 2018 in Den Bosch

Tot slot

Probeer de verminkte wereld te bezingen.
Denk weer aan de lange junidagen,
aan de rozijnen, de druppels van de rosé.
Aan de distels die de verlaten erven
van ontheemden stelselmatig overwoekerden.

Je moet de verminkte wereld bezingen.
Je hebt sierlijke zeiljachten en schepen gezien;
een daarvan had een lange reis voor de boeg,
een ander wachtte slechts het zoute niets.

Je hebt vluchtelingen gezien die nergens heen gingen,
beulen gehoord die een lied van vreugde zongen.
Je moet de verminkte wereld bezingen.

Denk aan de momenten waarop jullie samen
in de witte kamer waren en de vitrage bewoog.
Keer terug naar dat concert, toen de muziek losbrak.

In de herfst verzamelde je eikels in het park
en de bladeren wervelden boven de littekens
van de aarde. Bezing de verminkte wereld
en het grijze veertje, dat een lijster heeft verloren,
en het zachte licht dat dwaalt en verdwijnt
en steeds terugkomt.

Adam Zagajewski
(uit 'Mystiek voor beginners', vertaling Gerard Rasch)

Colofon:

Deze nieuwsbrief wordt gemaakt door het bestuur van Sint Bonaventura.

Reacties kunt u per mail sturen naar info@SintBonaventura.nl.

Voor bijdragen aan deze nieuwsbrief kunt u van het zelfde mailadres gebruik maken.

Wilt u zich abonneren op deze nieuwsbrief: [klik hier](#).